

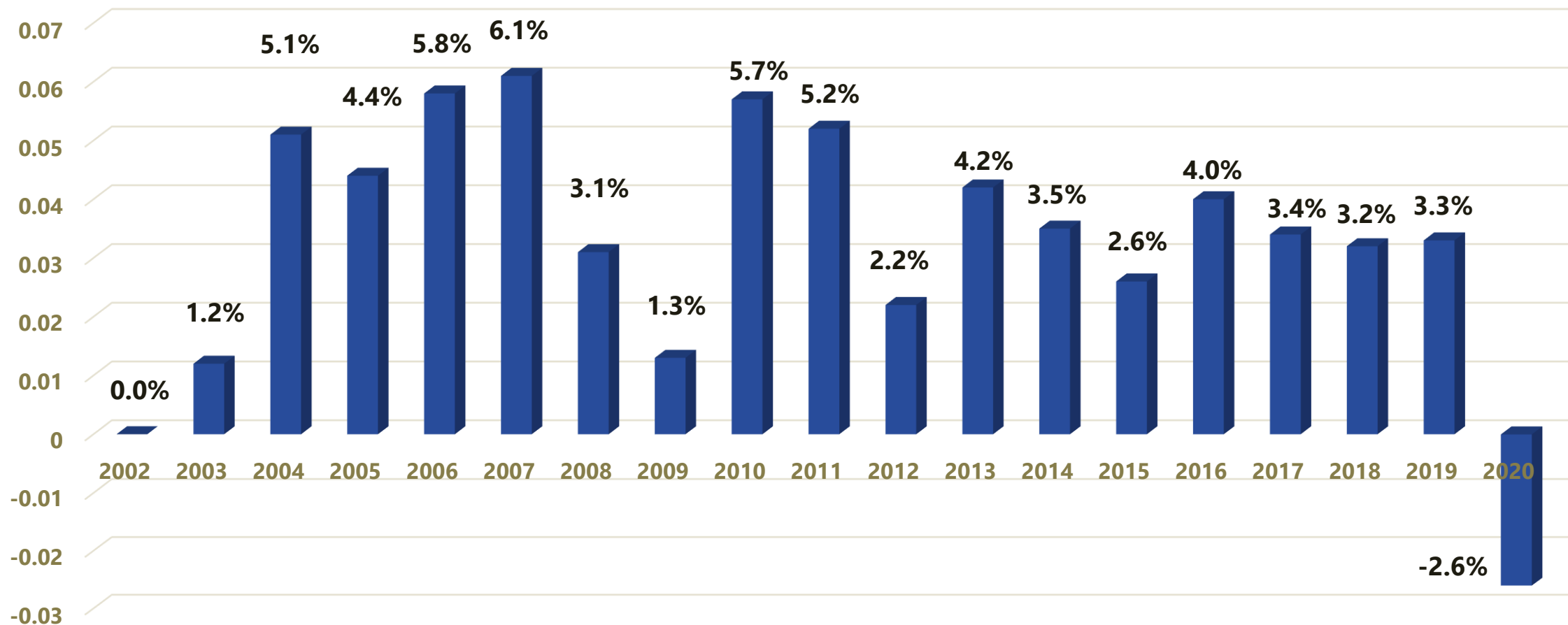

סקירה כלכלית – ועדת הכספים

יולי 2021

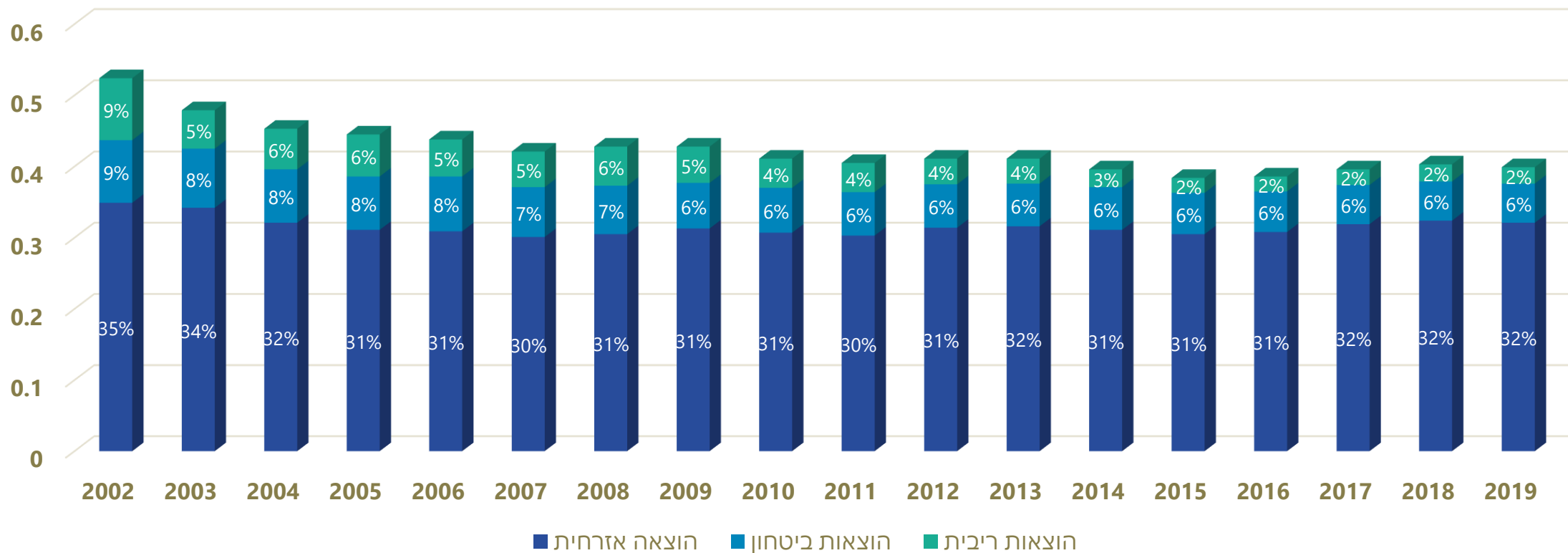
בשנת 2020 היתה התכווצות בתוצר לאחר שני עשורים של צמיחה

צמיחת המשק, 2002-2020, %

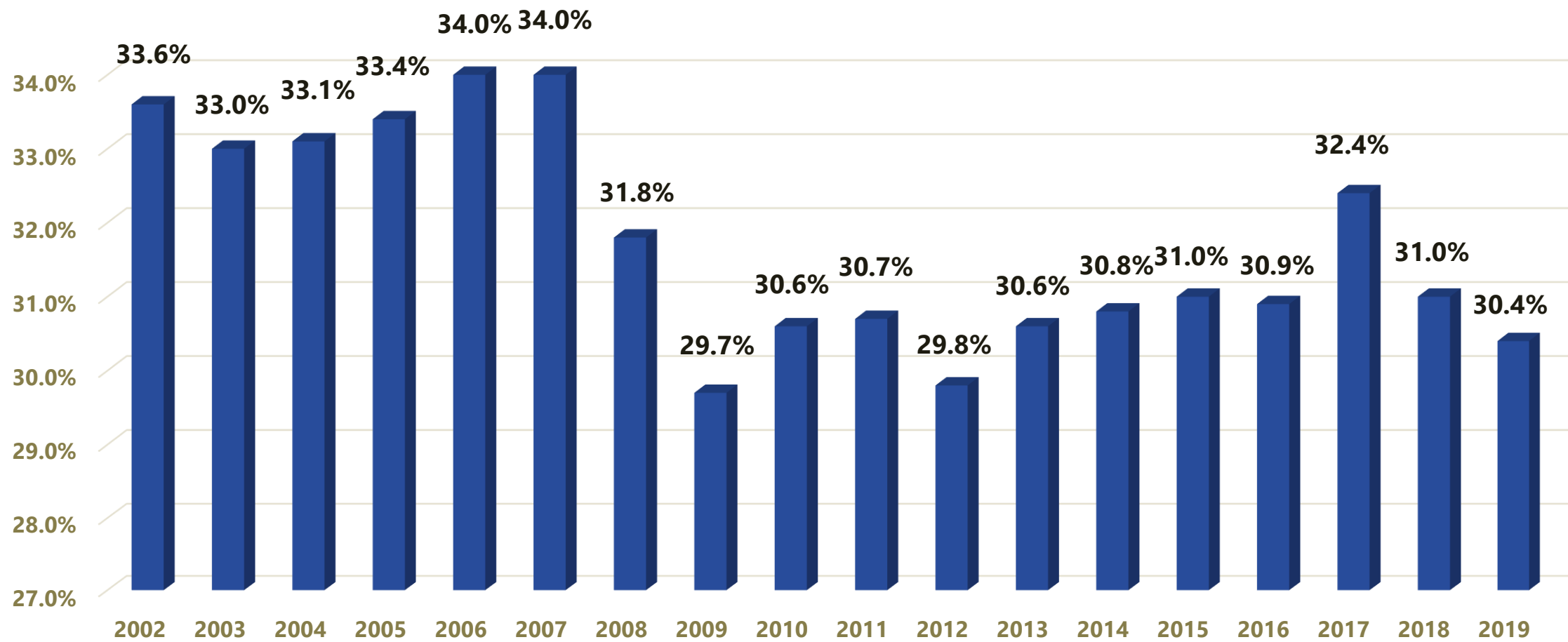
הממשלה שמרה על ההוצאה האזרחית ושחקה את ההוצאה על ריבית ובטחון ביחס לתוצר

הוצאה ציבורית כאחוז מהתוצר, 2002-2019, %

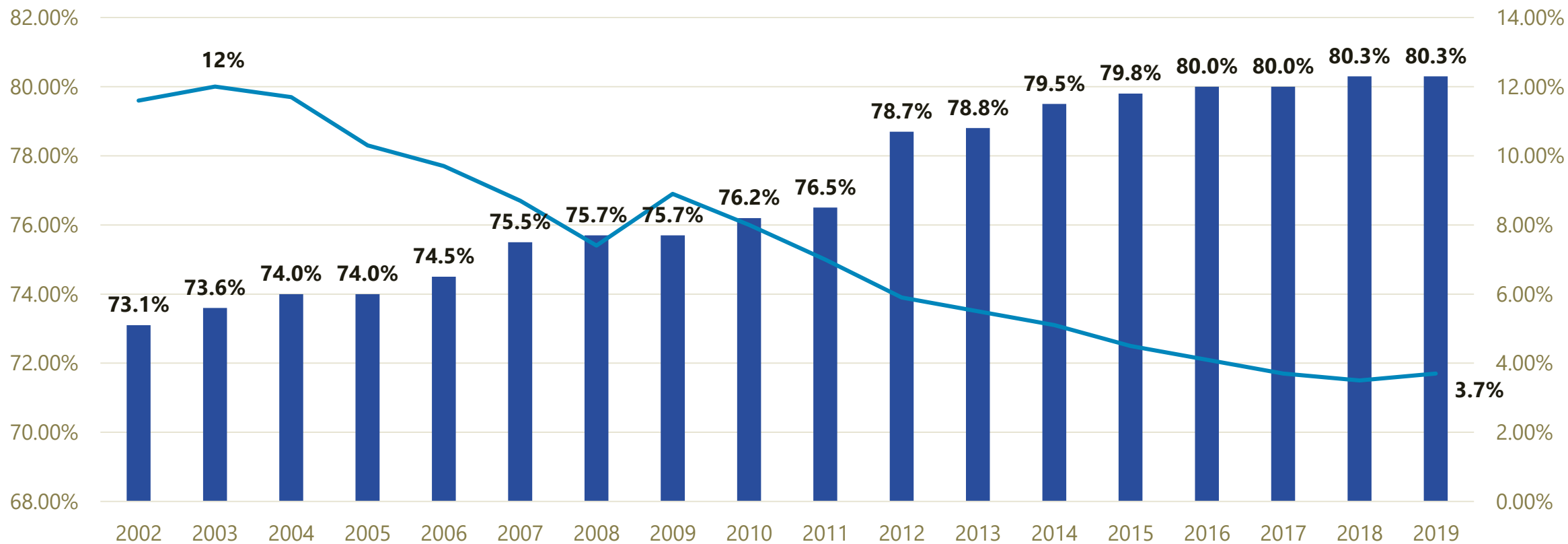
תוך הפחתה משמעותית בנטל המס

נטל המס, 2002-2019, %

בזכות שיפור משמעותי בשוק התעסוקה

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ושיעור האבטלה, גילאי 25-64, 2002-2019, %

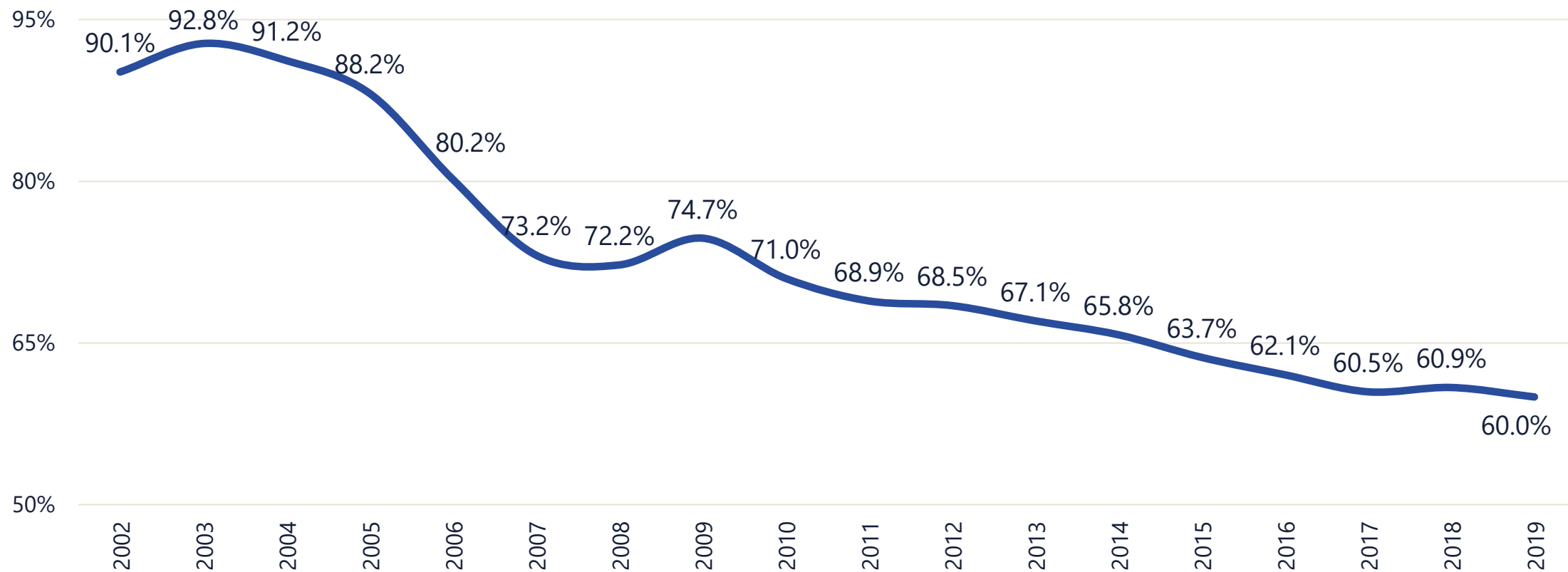

מקור: למ"ס, עיבוד: אגף תקציבים

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה שיעור האבטלה

מדיניות פיסקלית אחראית תרמה לצמצום יחס החוב לתוצר

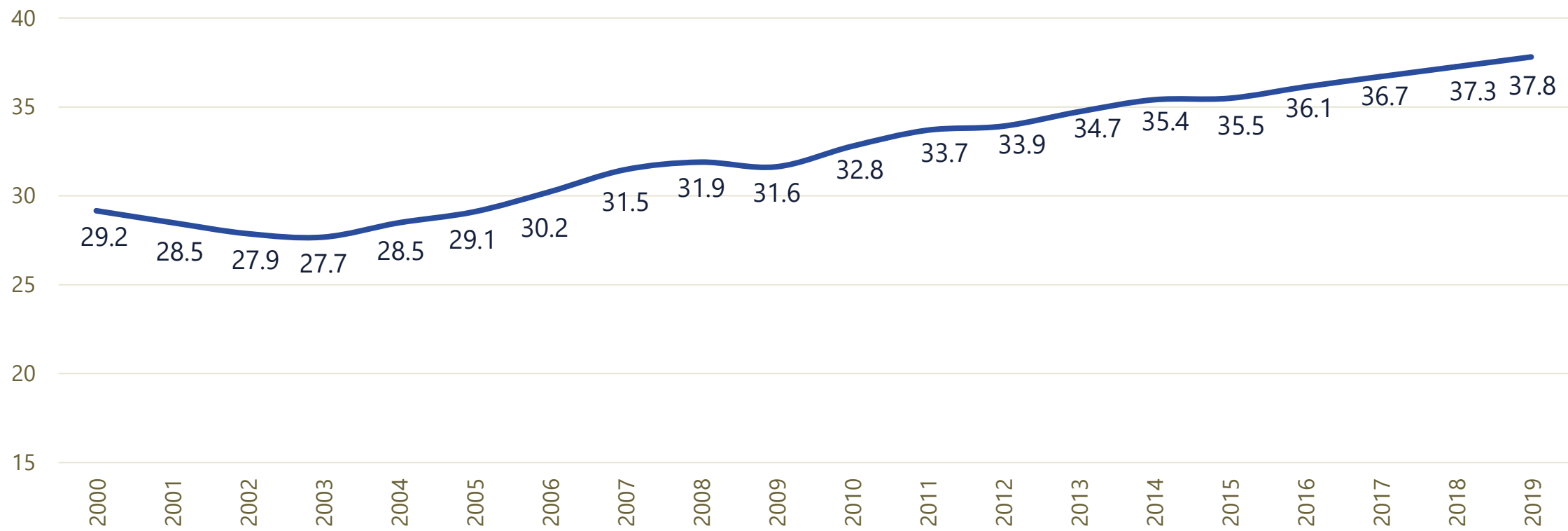
יחס החוב תוצר, 2002-2020 (אחוזי תוצר)

מקור: הכלכלנית הראשית, החשב הכללי, עיבוד: אגף תקציבים

רמת החיים עלתה באופן משמעותי

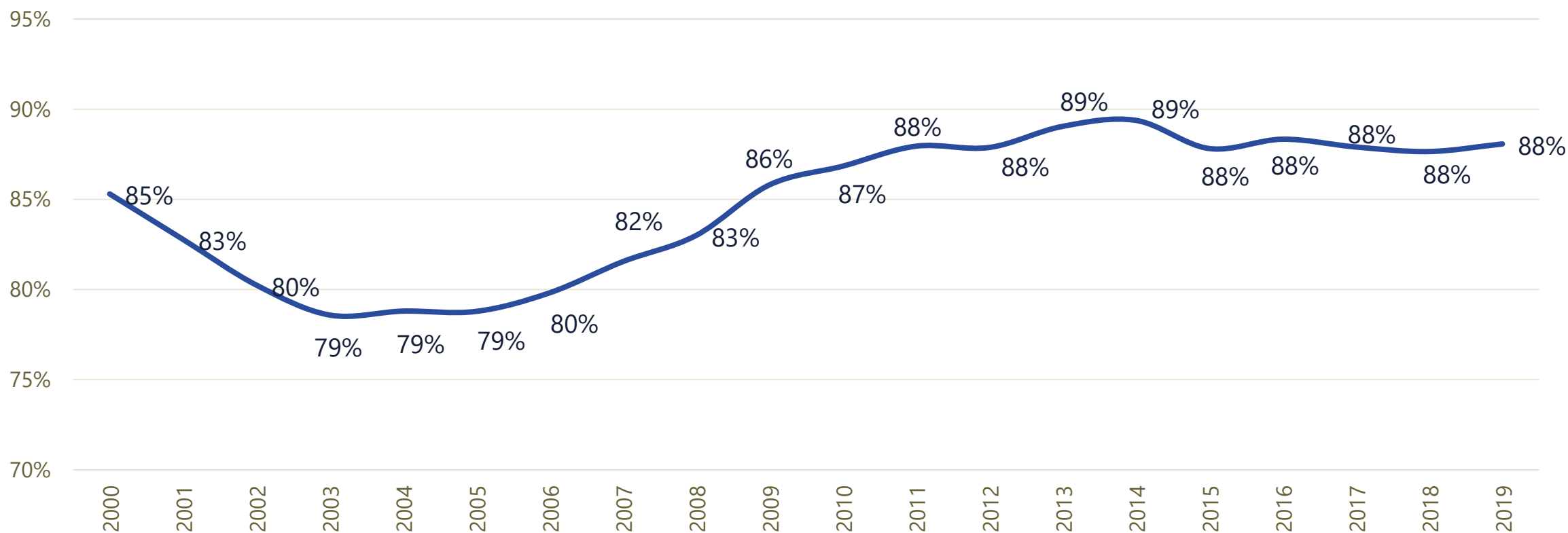
תוצר לנפש בישראל,
2000-2019, אלפי דולרים, מחירים שוטפים PPP

מקור: OECD, עיבוד: אגף תקציבים

אך ביחס לעולם אנו דורכים במקום

תוצר לנפש בישראל לעומת ממוצע ה-OECD,
2000-2019, אלפי דולרים, מחירים שוטפים PPP

מקור: OECD, עיבוד: אגף תקציבים

בין היתר בשל גידול האוכלוסיה המהיר

גידול באוכלוסיה (לרבות הגירה), ממוצע לשנה – 2008-2018

המשק הישראלי בקורונה – תמצית ההשלכות הכלכליות

זינוק הגרעון
והחוב

עיוותים בתמריצים
לעובדים ולעסקים

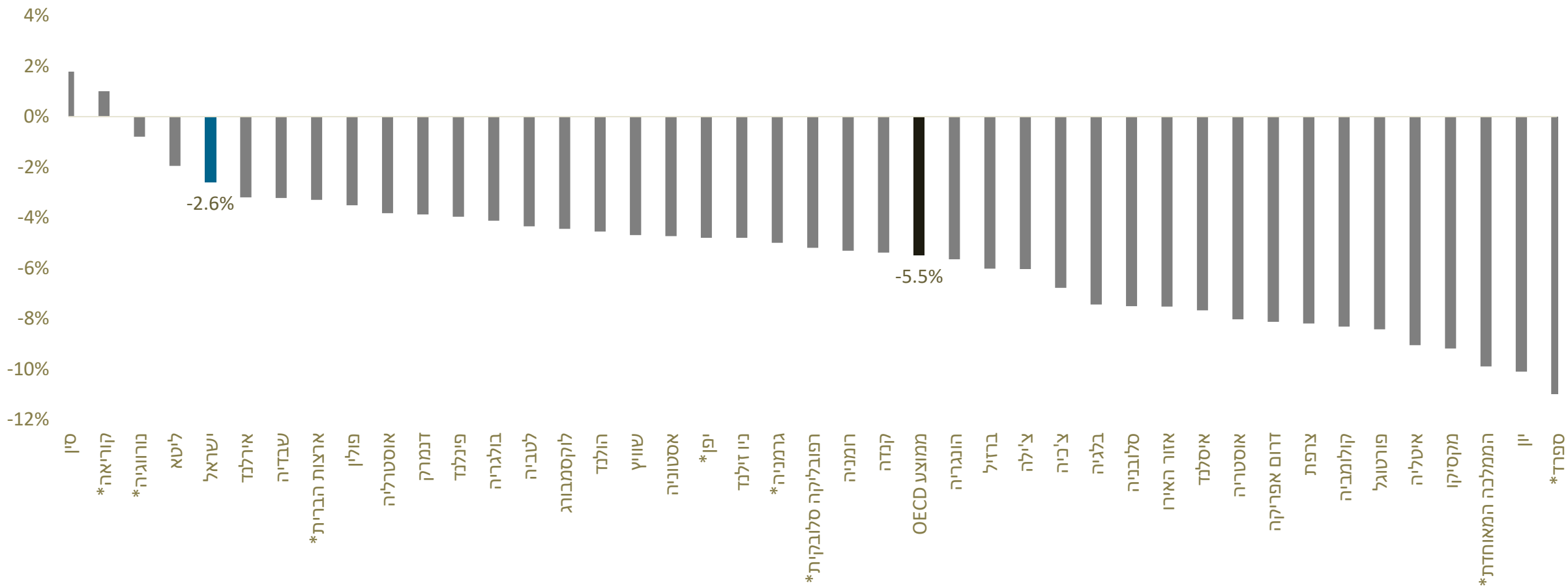
עלייה באבטלה

פגיעה מתונה
בצמיחה

הפגיעה במשק היתה נמוכה בהשוואה בינלאומית

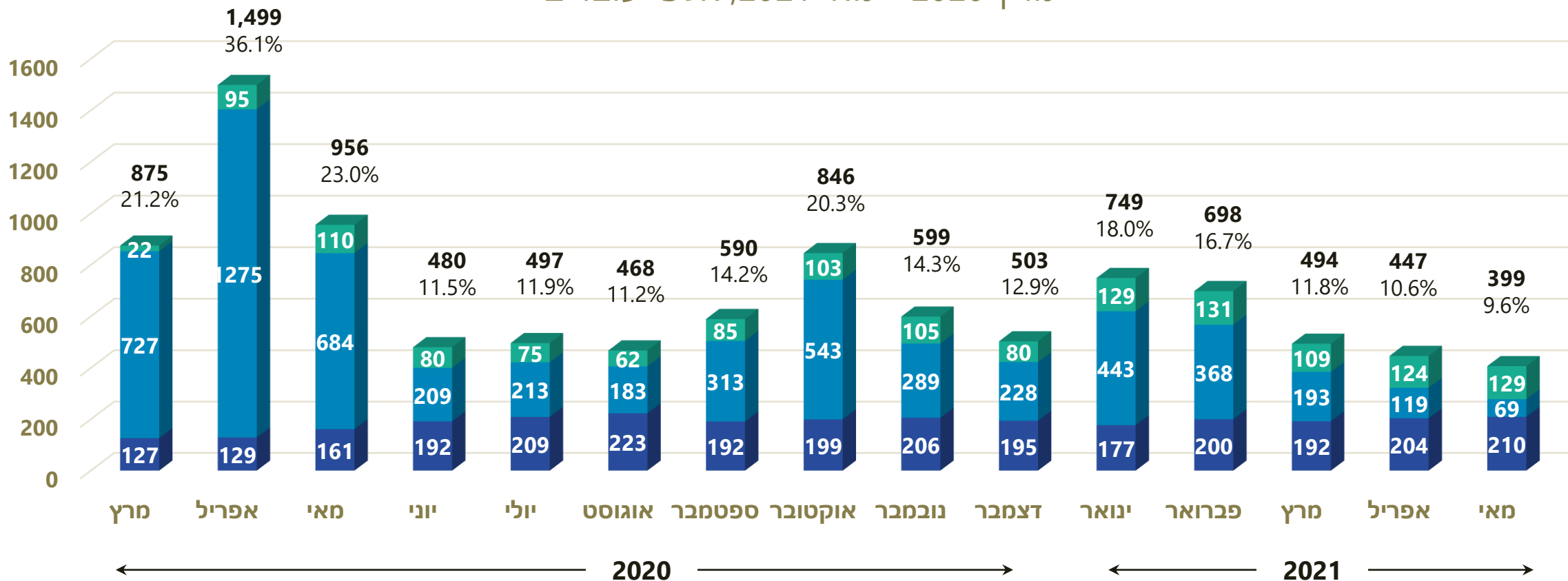
צמיחת התוצר לשנת 2020 במדינות ה-OECD, אחוזי תוצר

* צמיחה בפועל, יתר המדינות תחזית
מקור: הכלכלן הראשי, ע"ב נתוני ה-OECD (דצמבר 2020) והלמ"ס, עיבוד: אגף התקציבים

בתקופות הסגרים עלתה האבטלה בחדות, אך פתיחת המשק הביאה להתאוששות שוק העבודה

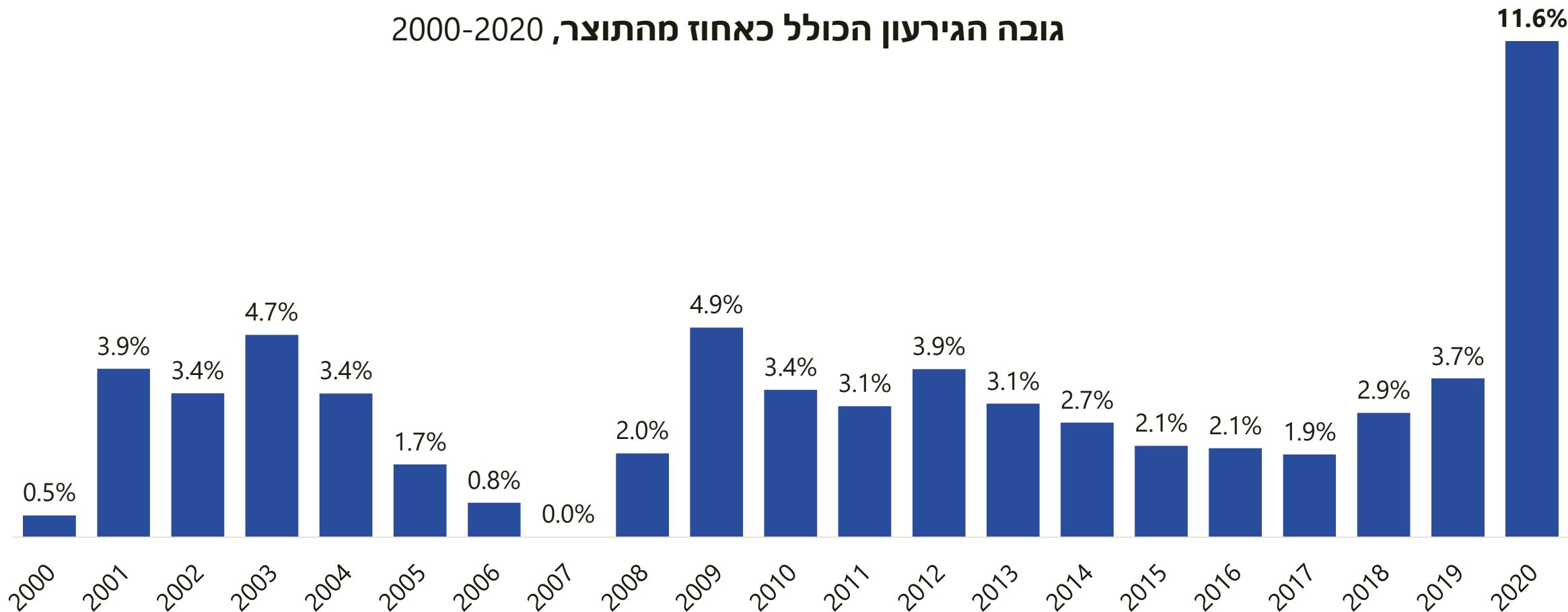
בלתי מועסקים ונעדרים מעבודה בשל סיבות הקשורות בקורונה,
מרץ 2020 – מאי 2021, אלפי עובדים

מקור: סקרי כוח אדם של הלמ"ס. נתונים מקוריים (לא מנוכי עונתיות), עיבוד: אגף תקציבים

המשבר הכלכלי והמענה הממשלתי הביאו לקפיצת הגרעון

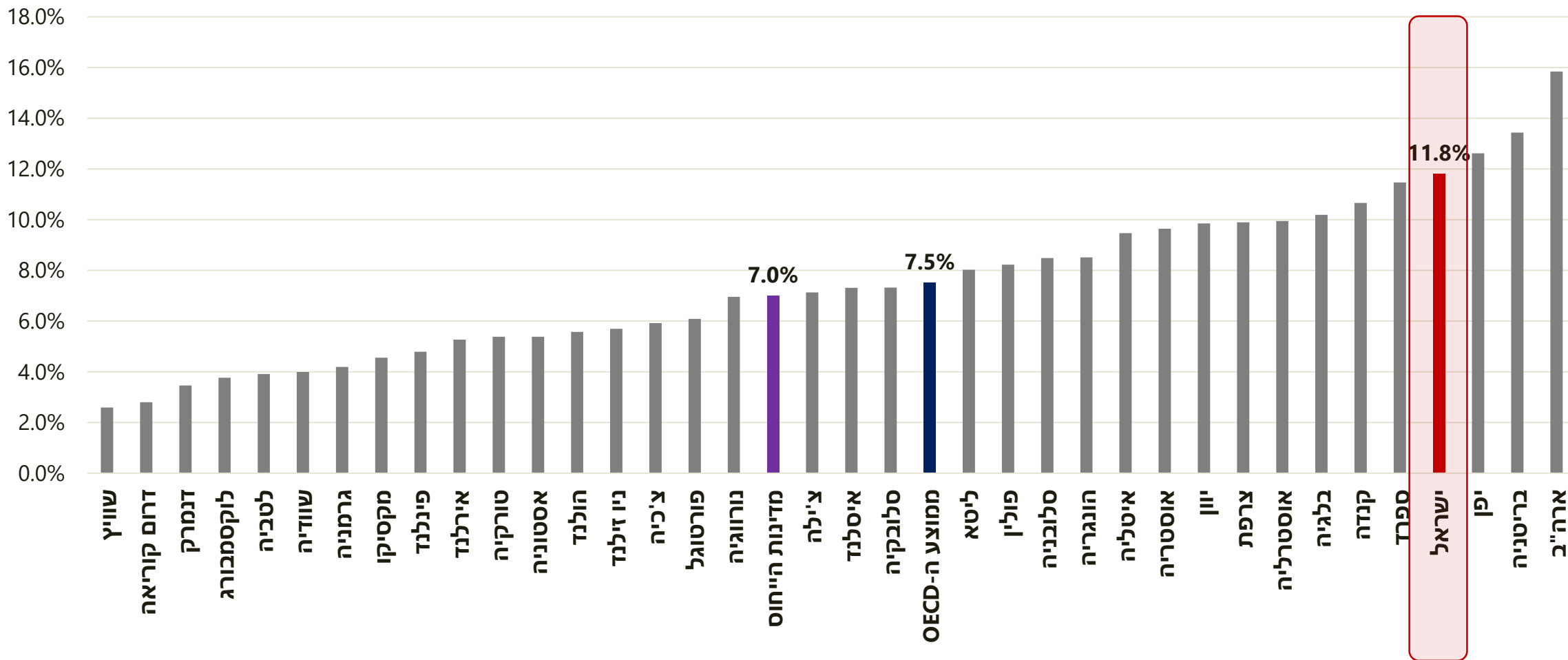
גובה הגירעון הכולל כאחוז מהתוצר, 2000-2020

מקור: למ"ס

הגרעון לשנת 2020 הוא מהגבוהים במדינות המפותחות

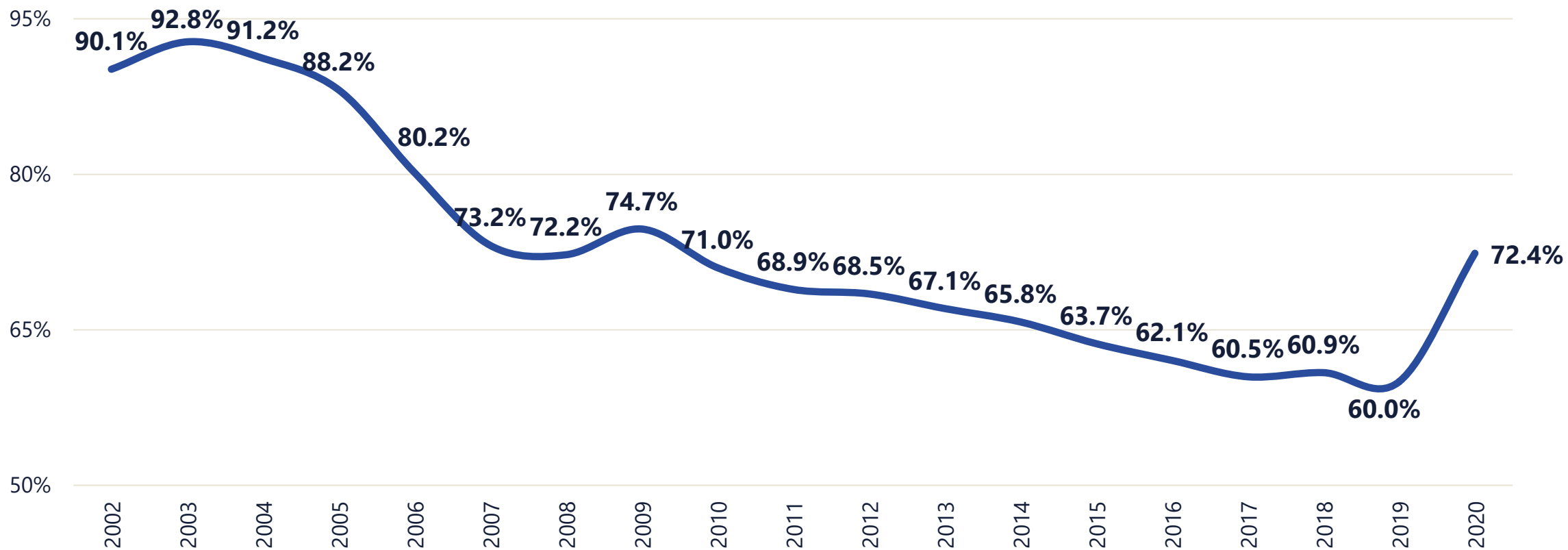
גרעון בהשוואה בינלאומית – מדינות ה-OECD, 2020, אחוזי תוצר (נתוני IMF)

מקור: IMF – April 2021 Economic Outlook, עיבוד: אגף התקציבים

העלייה בגרעון גרמה לעלייה חדה ביחס החוב לתוצר ולצמצום מרחב התמרון הפיסקלי

יחס החוב תוצר, 2002-2020 (אחוזי תוצר)

מקור: הכלכלנית הראשית, החשב הכללי, עיבוד: אגף תקציבים

עוד לפני הקורונה המשק הישראלי סובל ממספר בעיות מבנית

גרעון מבני
גבוה

רגולציה
מכבידה על
עסקים

אוכל עם שיעור
השתתפות
נמוך בכוח
העבודה

מלאי תשתיות
נמוך ביחס
לצרכים

פריון נמוך
בעיקר בענפים
לא תחרותיים

משבר הקורונה חשף והחריף חלק מהבעיות המבניות

גרעון מבני
גבוה וצמצום
המרחב
הפיסקלי

החרפה בשל המשבר

רגולציה
מכבידה על
עסקים

אוכל עם שיעור
השתתפות
נמוך בכוח
העבודה

מלאי תשתיות
נמוך ביחס
לצרכים

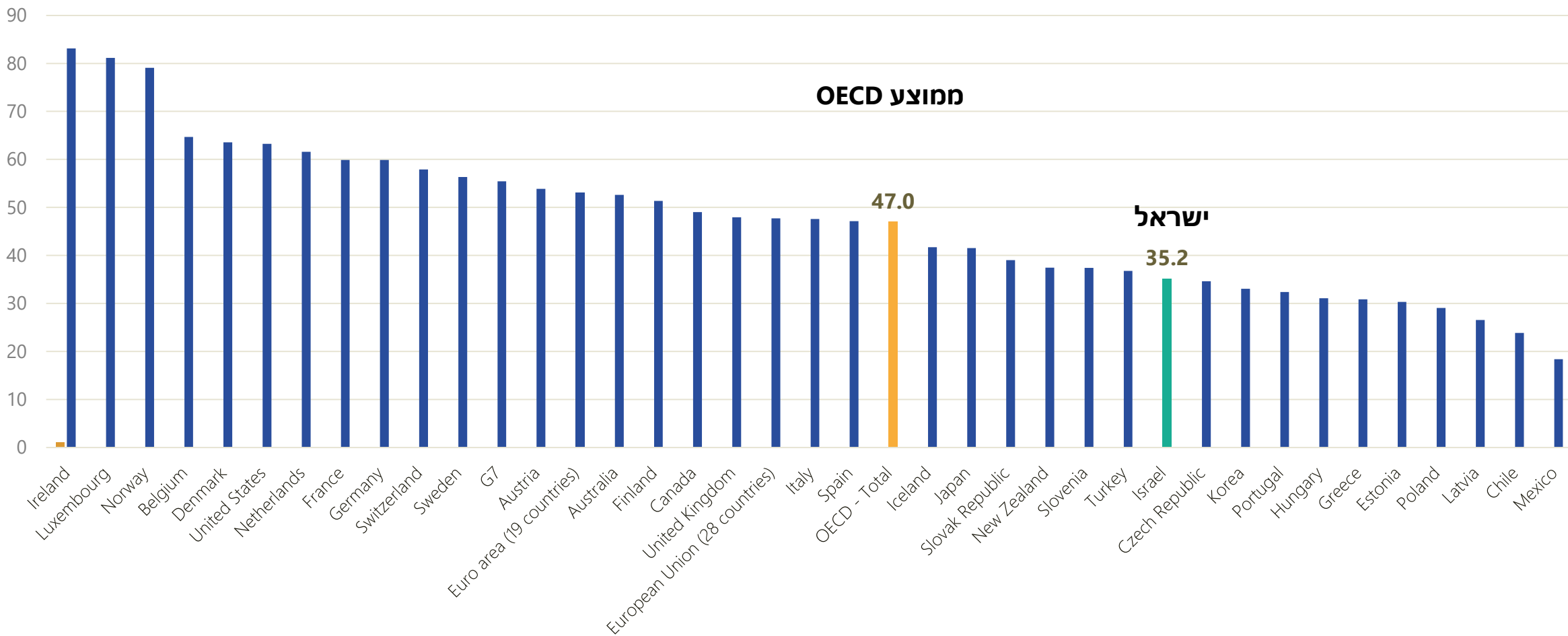

פריון נמוך
בעיקר בענפים
לא תחרותיים

לא הושפע מהמשבר

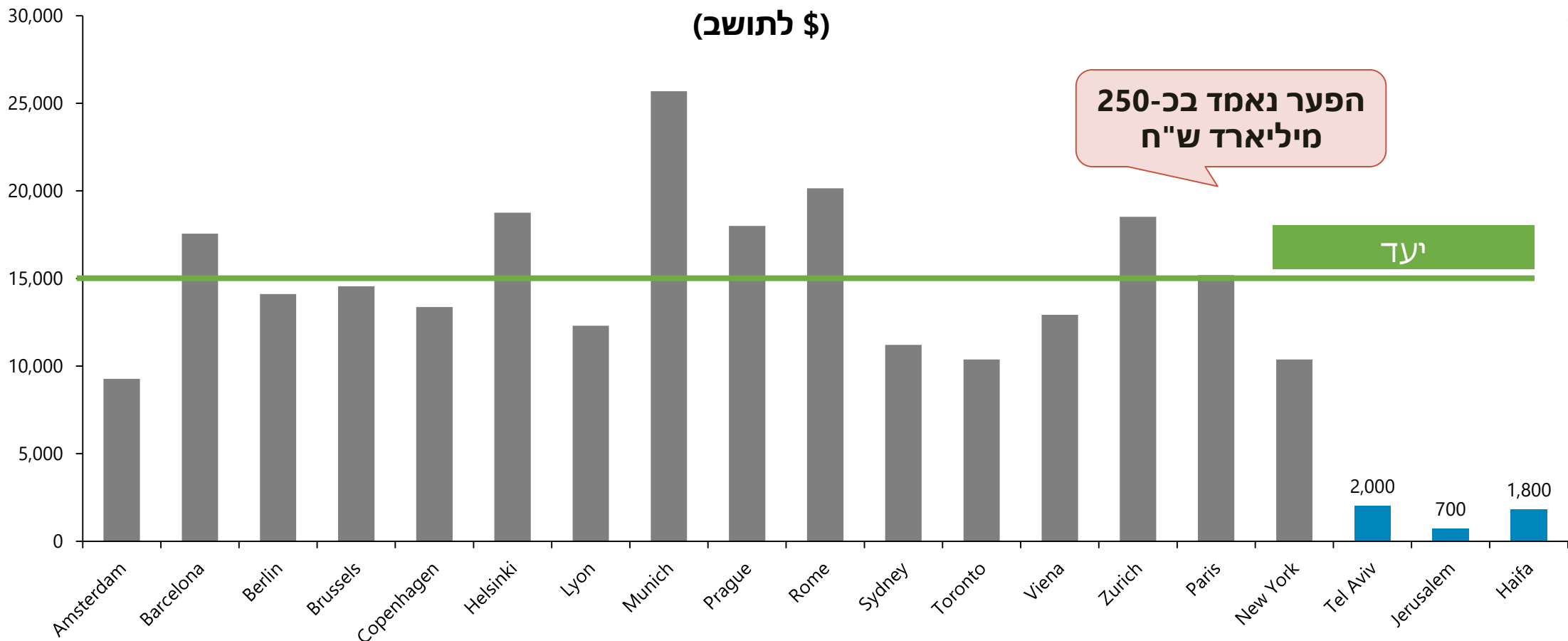
הפריון בישראל נמוך משמעותית ממוצע ה-OECD

הפריון בישראל בהשוואה למדינות ה-OECD,
שנת 2016 (דולר לשעת עבודה)

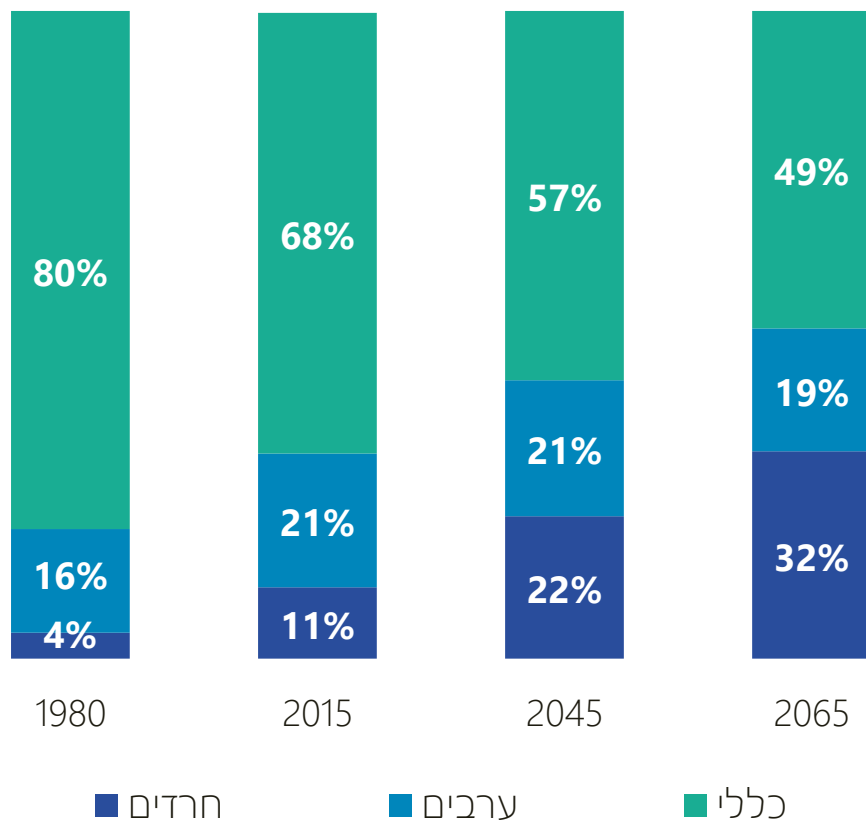
מלאי התשתיות בלתי מספק וגורם לפגיעה במשק

מלאי תשתיות תח"צ לתושב במטרופולינים
(\$ לתושב)

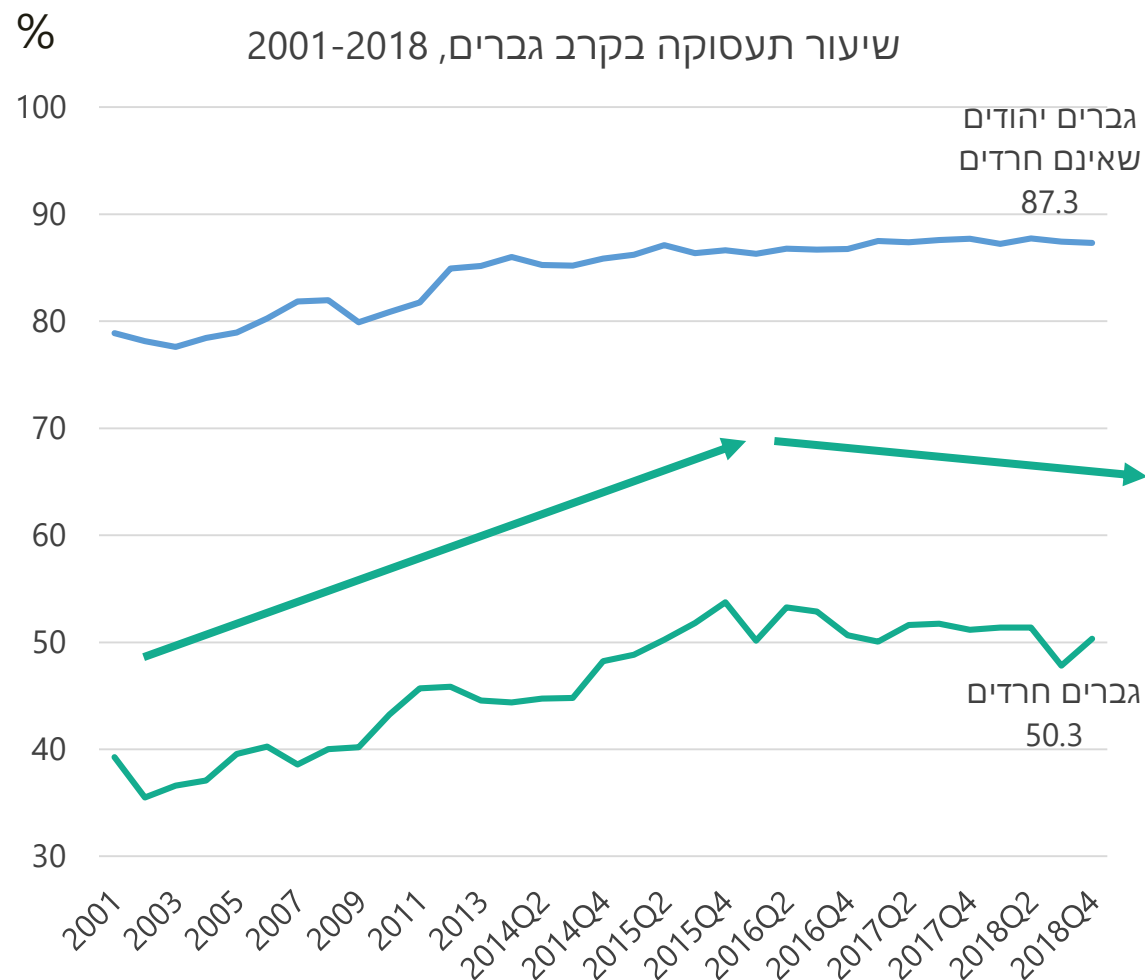

אוכלוסיות בעלות שיעור ההשתתפות בכוח העבודה נמוך

הרכב דמוגרפי בגילאי העבודה

מקור: למ"ס, עיבוד: אגף תקציבים

עודף רגולציה מכביד על העסקים

Doing Business, the World Bank

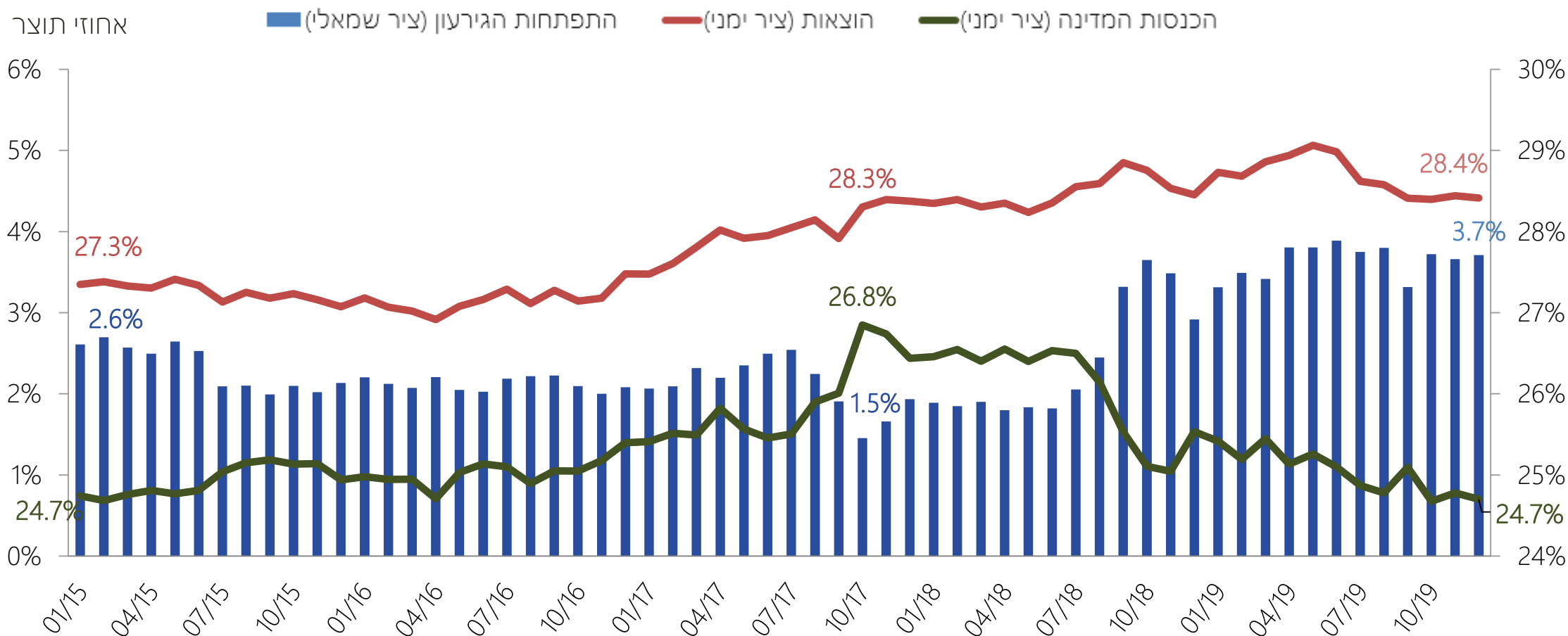
1	ניו-זילנד
2	סינגפור
3	דנמרק
4	הונג-קונג
5	דרום קוריאה
6	גיאורגיה
7	נורווגיה
○ ○ ○	
53	ישראל 2019
49	ישראל 2016

Product Market Regulation, OECD

1	הולנד
2	אנגליה
3	אוסטריה
4	דנמרק
5	ניו-זילנד
6	אוסטרליה
7	גרמניה
○ ○ ○	
17	ישראל 2018
33	ישראל 2013

גרעון מבני גבוה מסכן את מצבה הפיסקלי של הממשלה

התפתחות הגירעון, ההוצאות וההכנסות בתקציב המדינה כאחוז מהתמ"ג בשנים 2014-2019 מצטבר 12 חודשים אחרונים

מקור: אגף תקציבים

**איך מגדילים
את התוצר
לנפש?**

המשק זקוק לתקציב אחראי ומקיף ולחוק הסדרים מלא

העדר תקציב לזמן ממושך - פגיעה בעבודת הממשלה בשל שנה וחצי של תקציב המשכי

1

האצת הצמיחה - תכנית כלכלית להעלאת התוצר לנפש

2

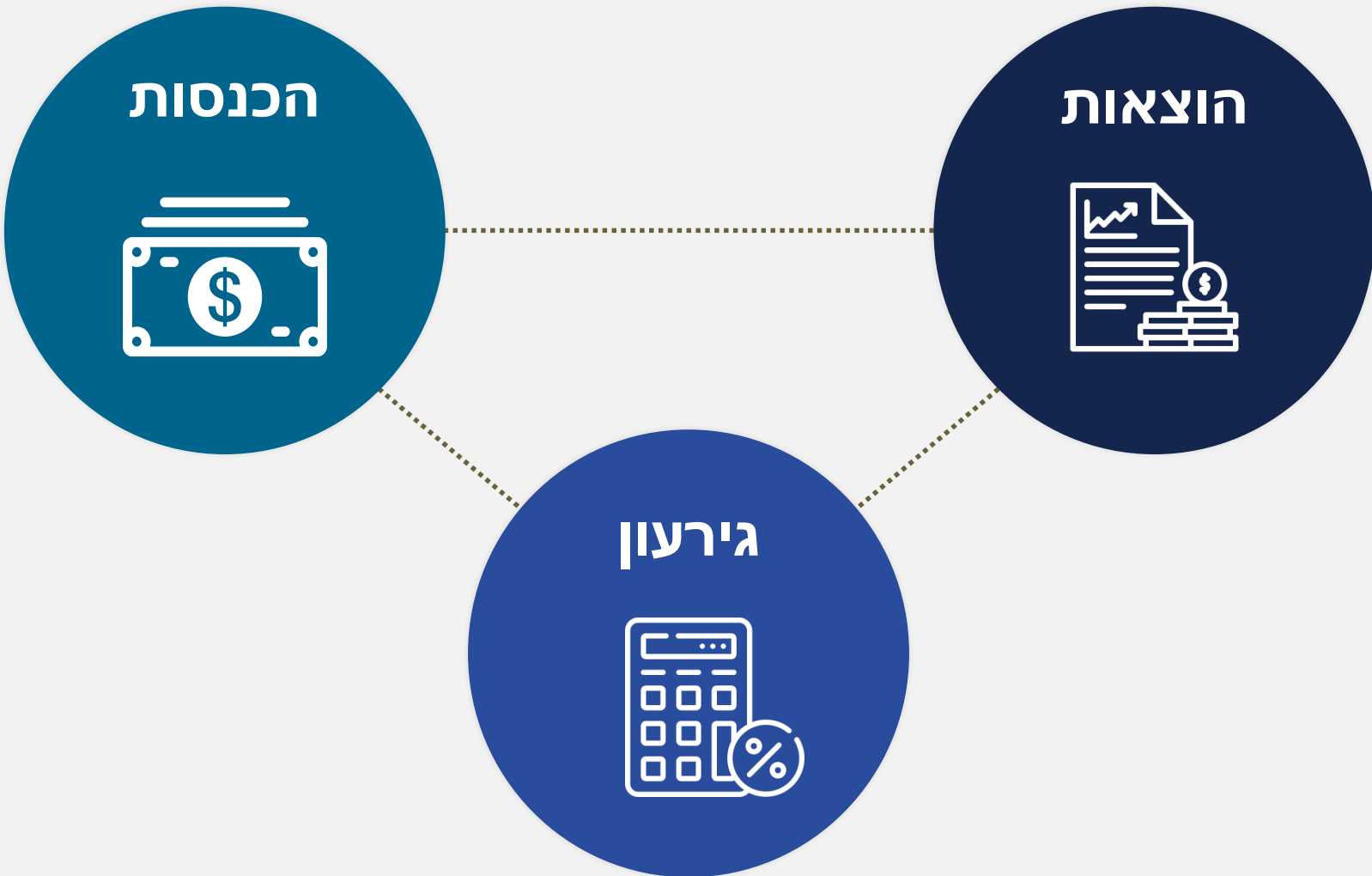
צבר רפורמות שממתינות לקידום - שנתיים וחצי ללא חוק הסדרים

3

אמינות פיסקלית - הפגת החשש של חברות הדירוג והמשקיעים לאור העדר התקציב

4

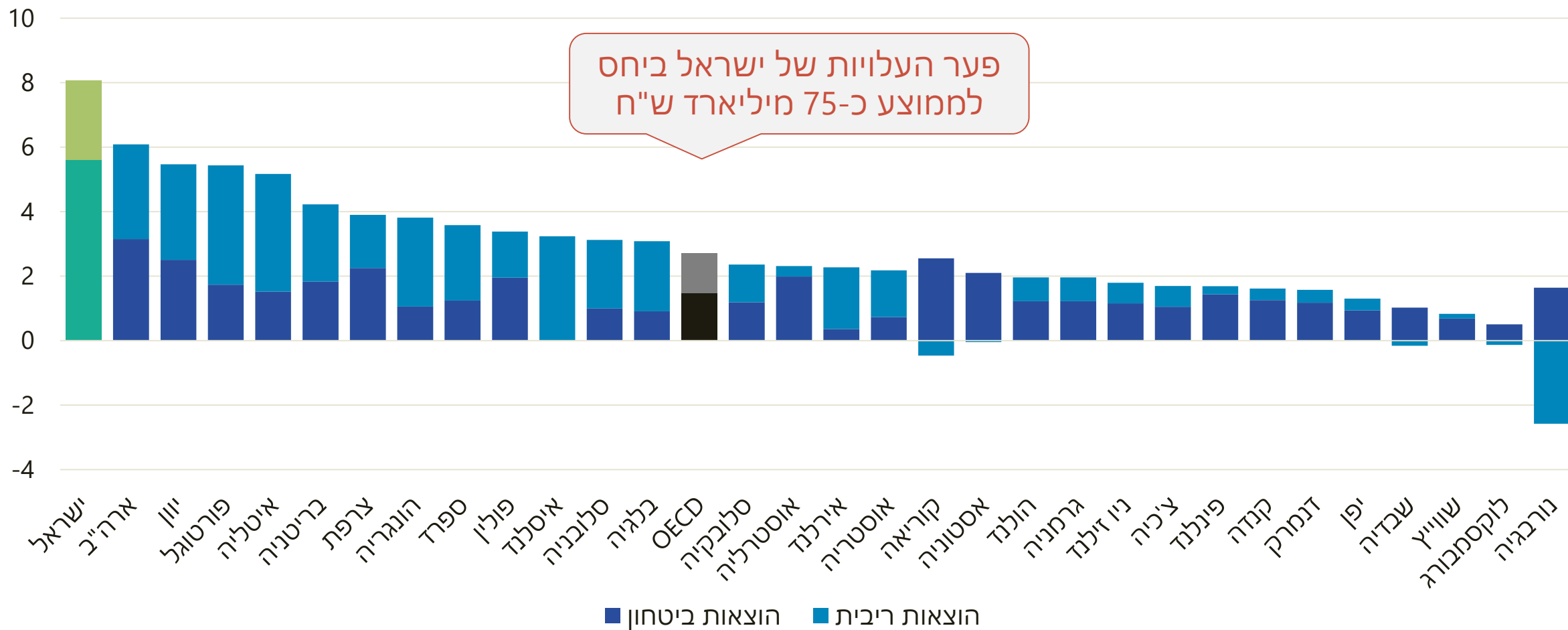
בניית תקציב – כללי המשחק

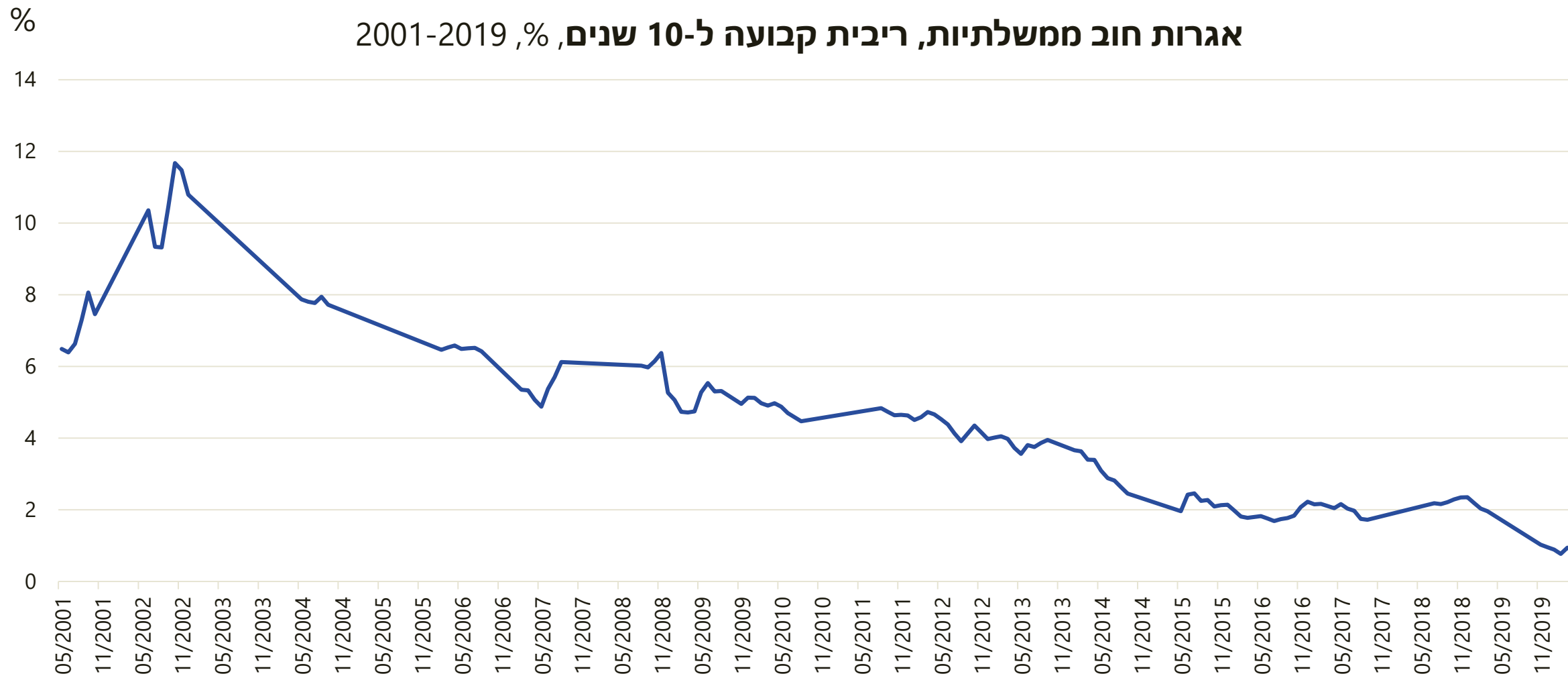
נקודת פתיחה - אתגרי בניית התקציב:

הוצאות גבוהות על ביטחון וריבית

השוואה בינלאומית של הוצאות הריבית והוצאות הביטחון – כאחוז מהתוצר

בעוד מדיניות אחראית פיסקלית תרמה לירידת הריבית על החוב

הגרעון המבני והגיוסים בקורונה מביאים לגידול צפוי בהוצאה על הריבית

ההוצאה על ריבית, 2011-2024, מיליארדי ש"ח

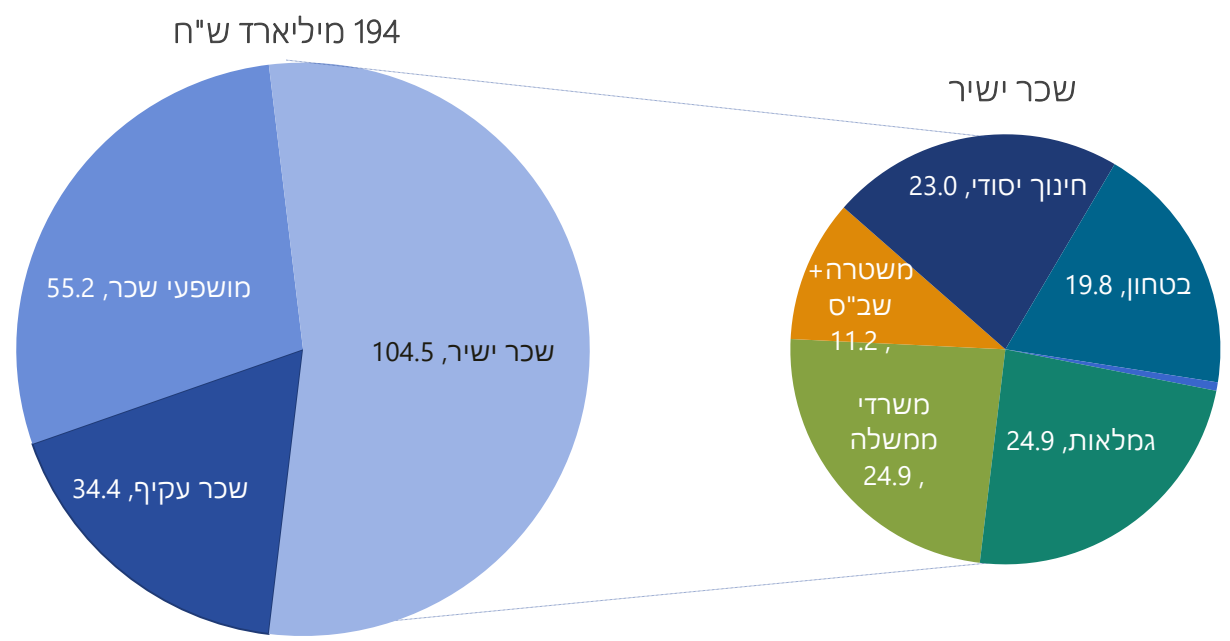

לצד הגידול בהוצאה על הריבית צפוי גידול משמעותי בהוצאה על פרויקטי תשתיות ודרישות לגידול מצד משרד הביטחון, משרד הבריאות, ומשרדים נוספים

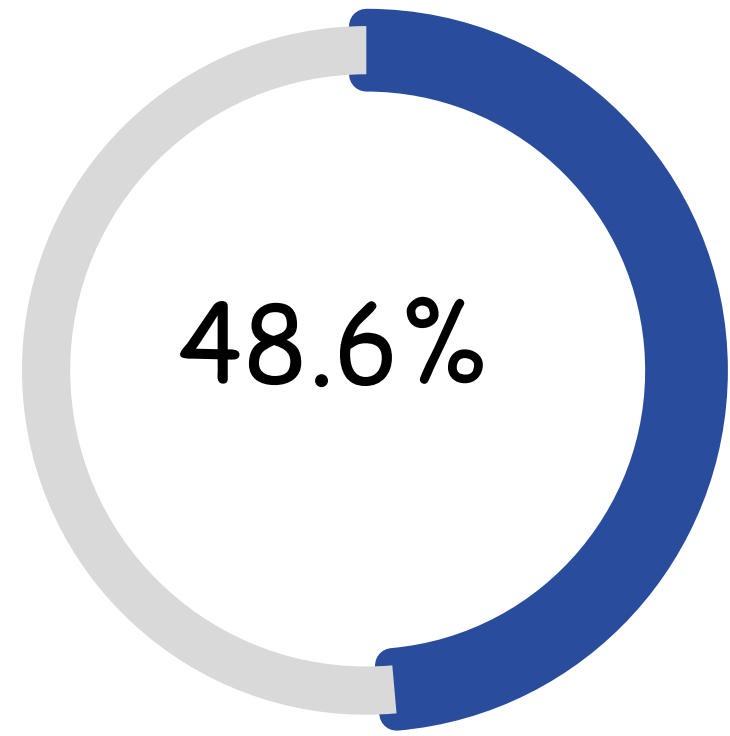
אתגרי התקציב: הוצאות השכר

נתח ניכר בתקציב המדינה

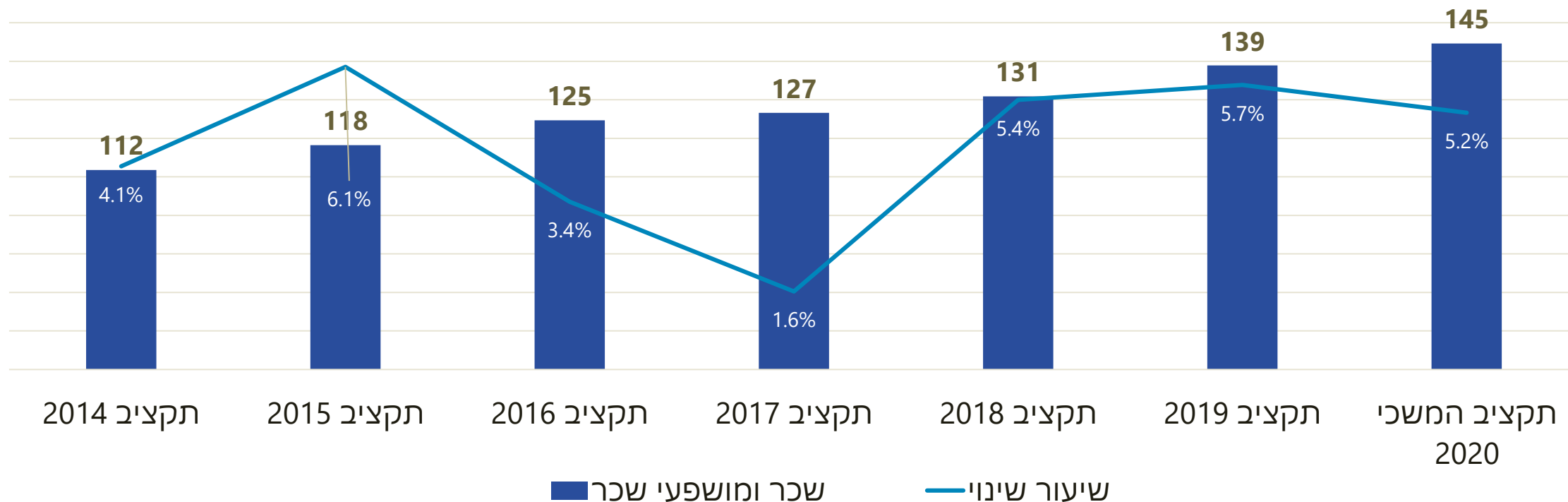
שכר בתקציב 2019
(מיליארדי ש"ח)

אחוז שכר בתקציב נטו 2019*

הוצאות שכר ישיר ועקיף בתקציב המדינה (מיליארדי ש"ח)

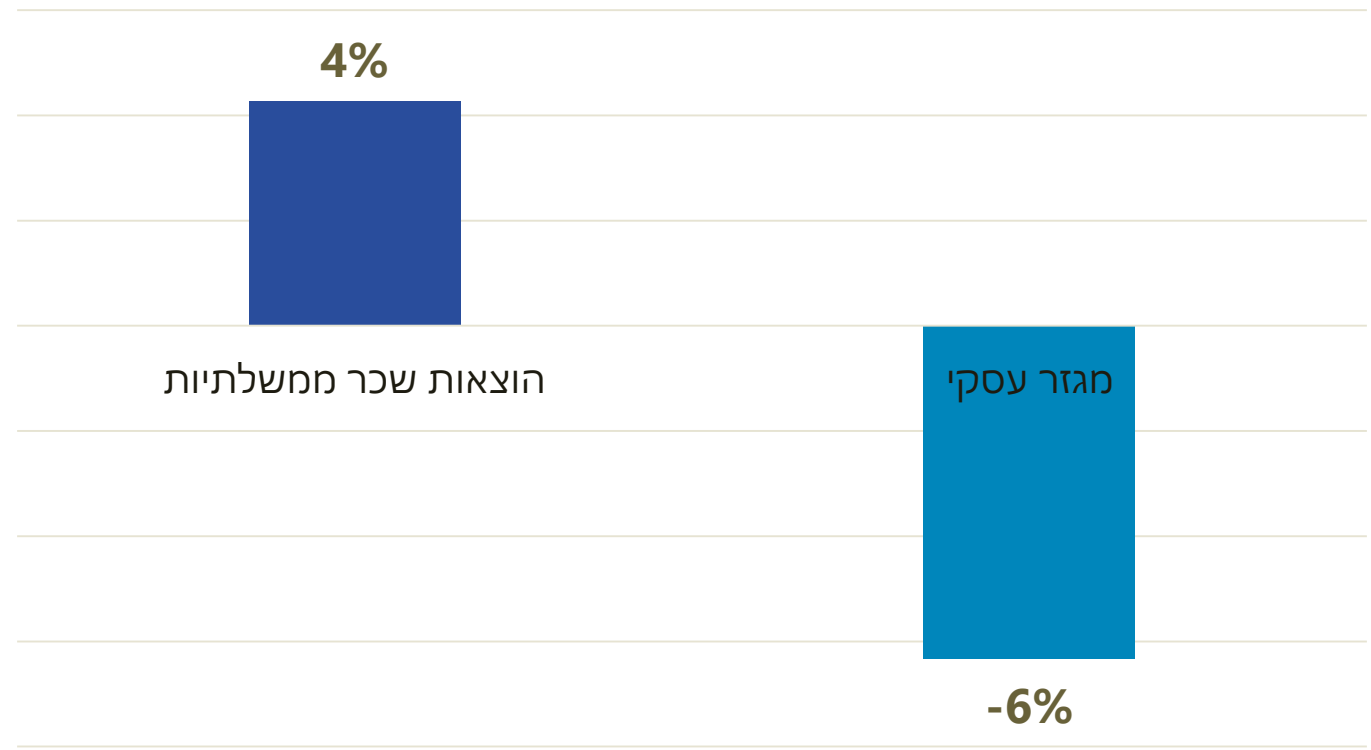

גידול ממוצע של 4.5% בשנה בהוצאות השכר

משבר הקורונה – פגיעה במגזר הפרטי בלבד

נפח השכר במגזר הציבורי הוסיף לעלות, בעוד השוק הפרטי נפגע

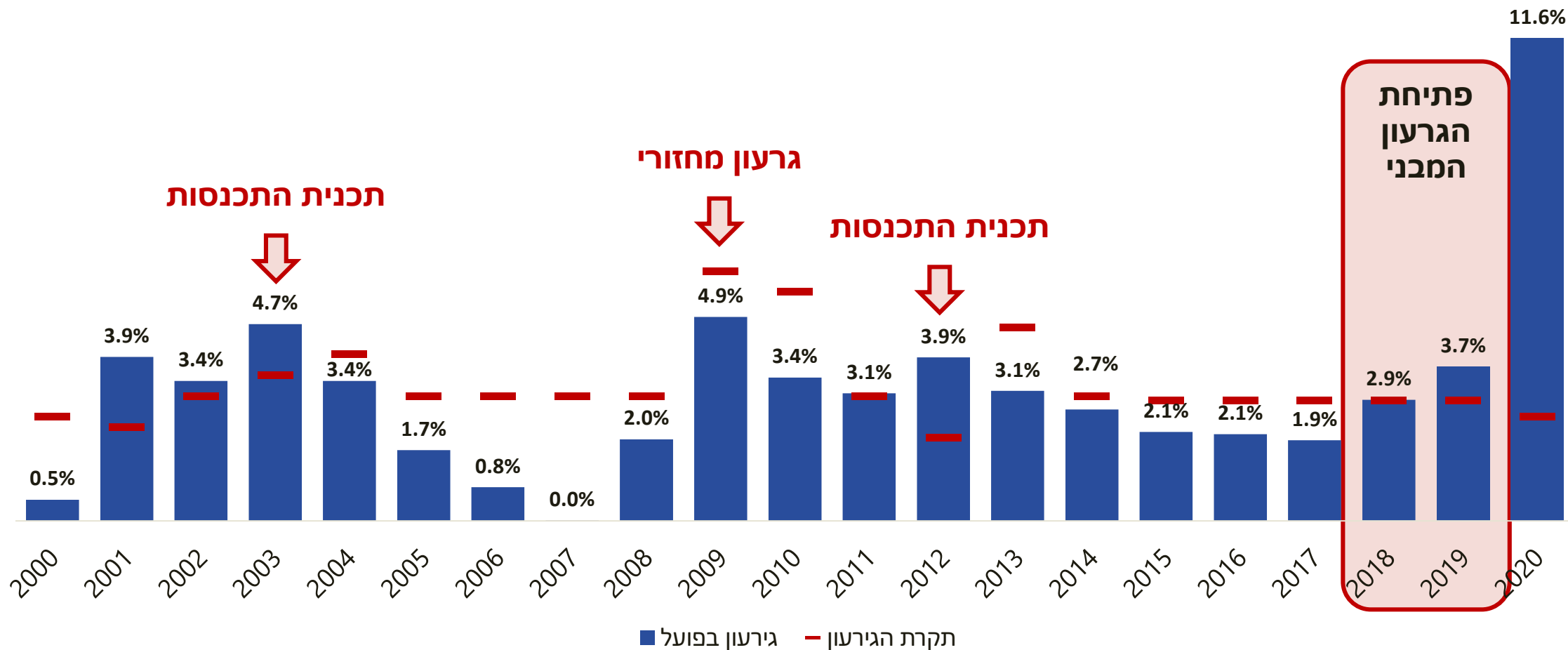
שיעור השינוי בנפח השכר בשנת הקורונה
2020

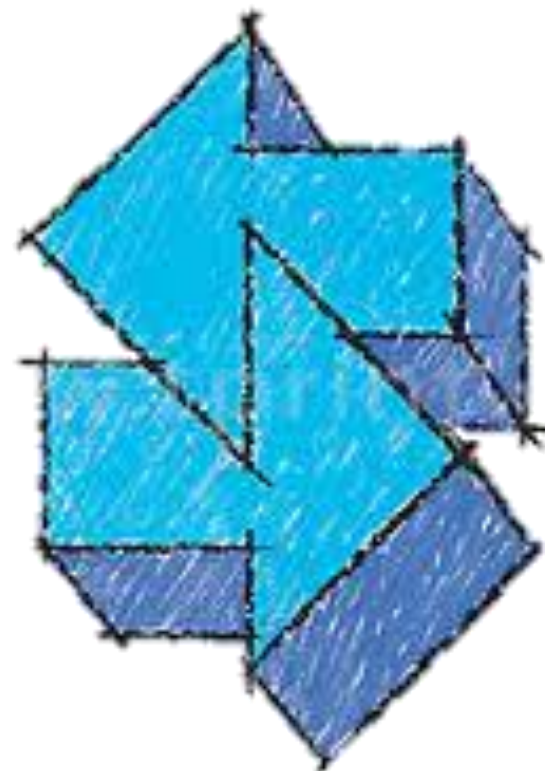
אתגרי התקציב: גרעון גבוה

שילוב של גרעון מבני וגרעון כתוצאה מהקורונה

תקרת הגרעון וגרעון בפועל כאחוז מהתוצר, 2000-2020

**תכנית צמיחה משמעותית
שתטפל בבעיות היסוד של
המשק
ותוביל לעליה ברמת החיים**

A man in a white blazer and glasses is pointing towards a whiteboard. On the whiteboard, the text 'A * K * L' is written in black marker. The man is holding a tablet in his left hand. The background is a plain white wall. The foreground shows the blurred backs of several audience members.

$A * K * L$

**תכנית צמיחה
שתחזק את אבני
היסוד של התוצר**

שמירת עובדים
במעגל התעסוקה

משיכת אוכלוסיות
חדשות לשוק העבודה

השקעות בהון אנושי
להעלאת הפריון

האצת פיתוח
תשתיות **תחבורה**

פיתוח בתחום **הדיור**

רפורמות לייעול שוק
האנרגיה

תשתיות **תקשורת**
מתקדמות

חיזוק התחרותיות
במשק

תכנית רגולציה
מקיפה

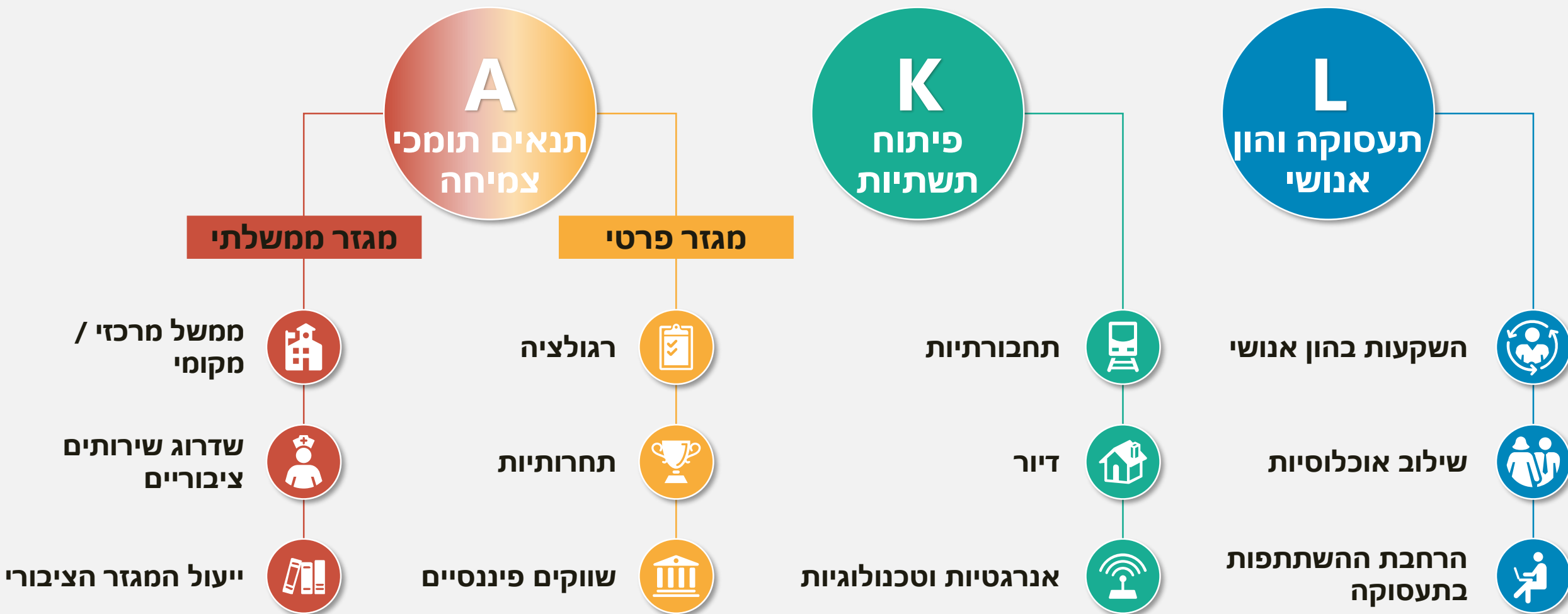
שירותים ציבוריים
איכותיים ויעילים

שווקים פיננסיים
משוכללים

כיווני פעולה לתכנית הכלכלית

תודה רבה

לצורך התמודדות עם המשבר גובשה תכנית סיוע מקיפה

תכנית האצה

המשכיות עסקים

הלוואות בערבות מדינה
הקלות במתן אשראי
סיוע לעסקים והקלה רגולטורית

רשת ביטחון סוציאלית

קיצור תקופת אכשרה
הארכת תקופת דמי אבטלה
סיוע לעצמאים
חל"ת

מענה בריאותי ואזרחי

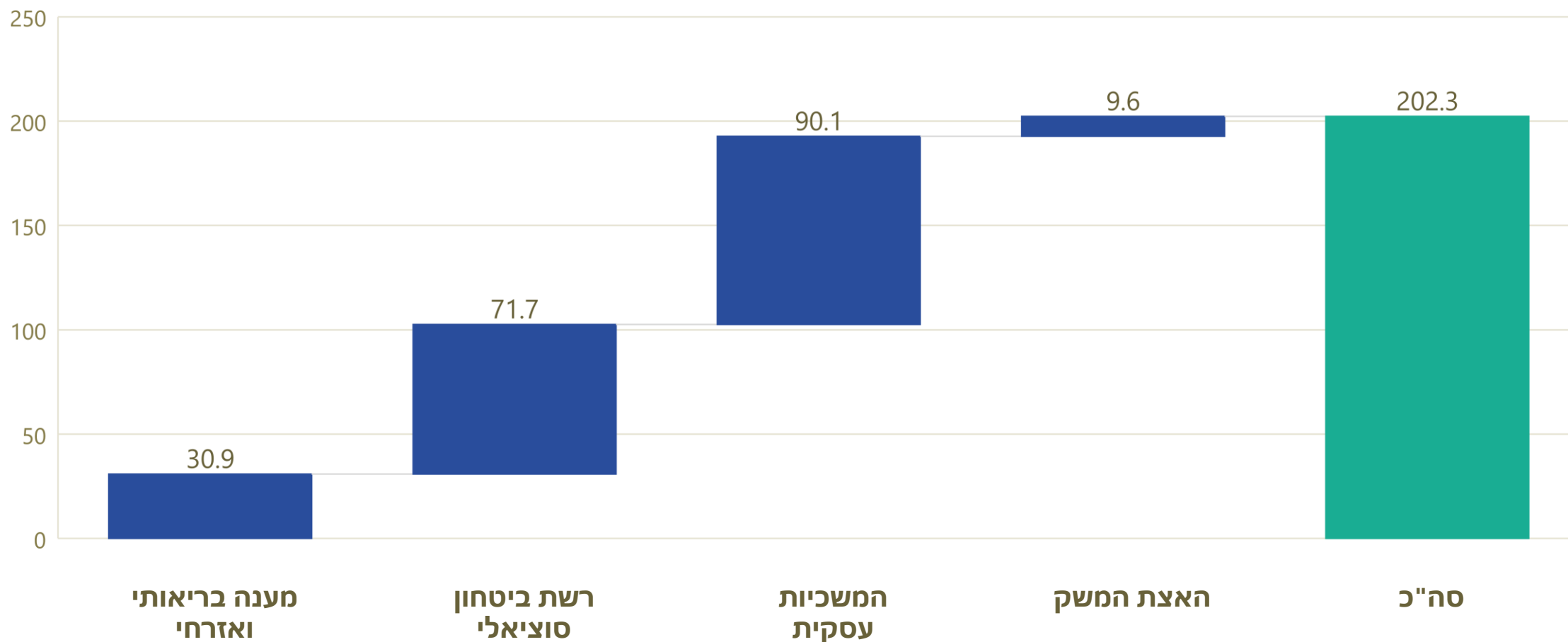
מתן מענה נרחב לצרכי
מערכת הבריאות והחברה
להתמודדות מיטבית עם המשבר

תכנית הסיוע

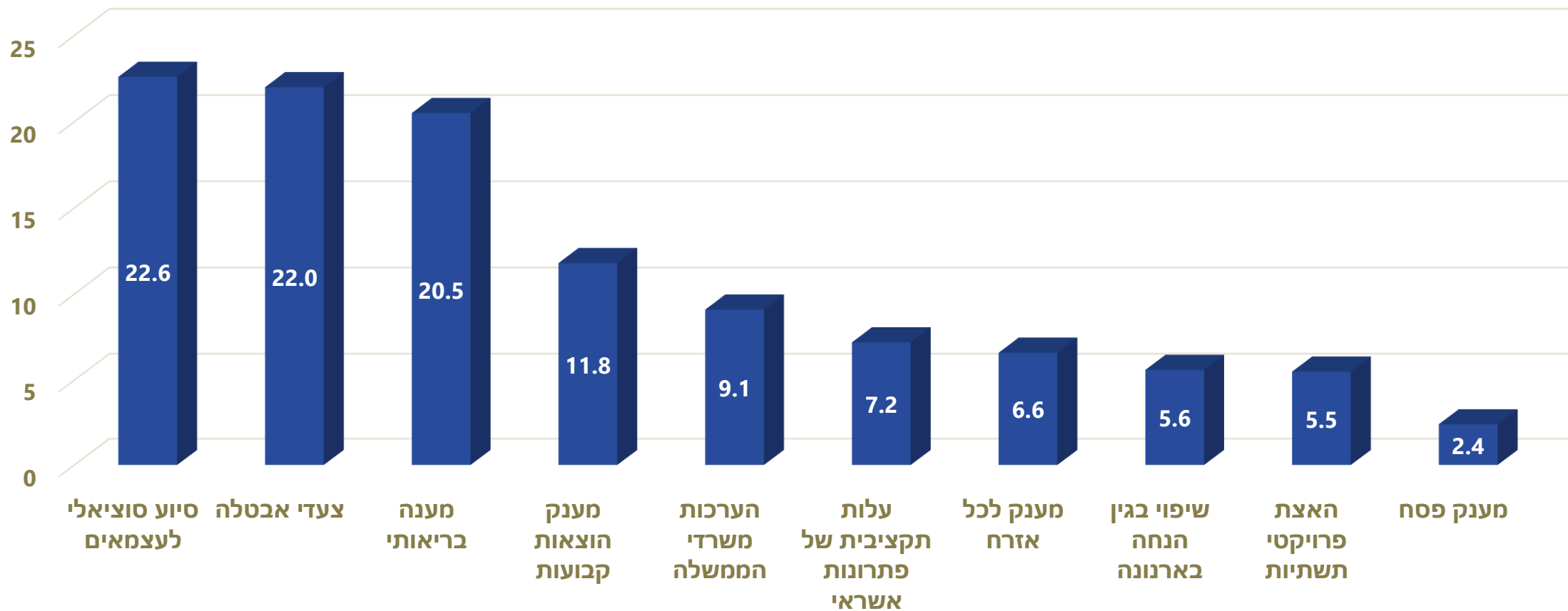
היקף הסיוע לאזרחים ולעסקים

תכניות הסיוע להתמודדות עם משבר הקורונה, מיליארדי ש"ח

תכנית הסיוע – רכיבים עיקריים

10 הרכיבים הגדולים בתכנית הסיוע, לפי הוצאה מתוכננת, מיליארדי ש"ח

היקף הסיוע הממשלתי דומה למדינות המפותחות

תכניות הסיוע בהשוואה בינלאומית

היקף סיוע מוצהר (% תוצר ע"ב תוצר 2019)

(מסודר בסדר עולה לפי הקצאה תקציבית)

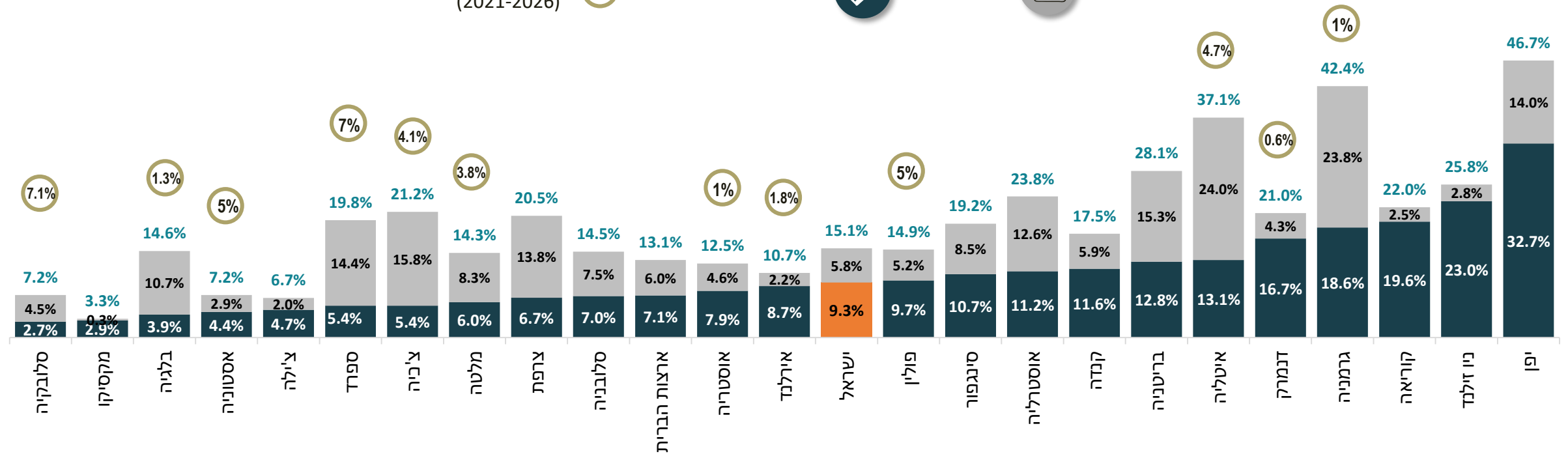
מענקים במימון אירופי (2021-2026) %

הוצאה תקציבית

אשראי

מקור: עיבוד אגף הכלכלן הראשי לפרסומים רשמיים. הקצאה במסגרת תכנית השיקום האירופאית – אומדן על פי Darvas, Z. (2020). עדכון אחרון: 17.12.2020.